

Protokoll fört vid pleniföredragning

Social- och miljöavdelningen
Hälsa- och sjukvårdsbyrån, S3

Närvarande

VT - HJ - TE - AH-J - FK - AR

Frånvarande

AH - CW

Justerat

Omedelbart

Ordförande

Lantråd
Veronica Thörnroos

Föredragande

Minister
Annette Holmberg-Jansson

Protokollförare

Landskapsläkare
Knut Lönnroth

.....

.....

.....

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 11

Social- och hälsovårdsministeriets
uppmaning om åtgärder enligt lagen
om smittsamma sjukdomar för att
stänga skolor.

ÅLR 2020/2265

44 S3

Ärendet har överförs från en enskild föredragning den 17.3.2020.

Landskapsregeringen beslöt att införa restriktioner i användningen av daghemmens och läroanstalternas lokaler inom småbarnspedagogik och grundläggande utbildning på Åland enligt **bilaga 1, S320P08**.

Offentlig delgivning
Sändlista för kännedom

Hänvisning

Kontaktperson

Knut Lönnroth, telefon +358 18 25 000 (vxl)
knut.lonnroth@regeringen.ax

Ärende

**SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS
UPPMANING OM ÅTGÄRDER ENLIGT LAGEN
OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR FÖR ATT
STÄNGA SKOLOR**

Beslut

Landskapsregeringen beslutar med stöd av 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016) att daghems och läroanstalters lokaler på Åland där småbarnspedagogik och undervisning ordnas enligt barnomsorgslagen (2011:86) för landskapet Åland och grundskolelagen (1995:18) för landskapet Åland kan användas för småbarnspedagogik och grundläggande utbildning under förutsättningarna som anges nedan. Beslutet träder i kraft 14 maj 2020 och upphör 13 juni 2020 klockan 24:00.

1. Med beaktande av syftet i 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska de bifogade anvisningarna av undervisnings- och kulturministeriet och Institutet för hälsa och välfärd från 11.5.2020 (bilaga 1) följas då lokalerna används.

2. Den praktiska planeringen och organiseringen av verksamheten enligt anvisningen ska genomföras genom att verkställa kommunens uppgift enligt 9 § i lagen om smittsamma sjukdomar i bekämpningsarbetet mot smittsamma sjukdomar.

Med stöd av 91 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs detta beslut omedelbart trots eventuellt överklagande.

Motivering

Finlands regering har 16.3.2020 i samverkan med republikens president konstaterat att undantagsförhållanden råder i landet på grund av coronaviruset. Finlands regering har beslutat om ytterligare åtgärder som måste vidtas enligt lagen om smittsamma sjukdomar. Enligt Finlands regerings beslut ska skolornas, läroanstalternas, universitetens och yrkeshögskolornas samt medborgarinstitutens och det övriga fria bildningsarbetets lokaler stängas och närundervisningen vid dessa

inrättningar avbrytas i syfte att bromsa spridningen av coronaviruset (COVID-19).

Finlands regering har 30.3.2020 beslutat att förlänga de tidigare vidtagna begränsningsåtgärderna för att bromsa spridningen av coronaviruset och skydda riskgrupperna till och med 13.5.2020.

Finlands regering har 31.3.2020 med stöd av 8 § i beredskapslagen utfärdat en förordning (174/2020) om fortsatt utövning av befogenheter i enlighet med 86, 88, 93, 94 och 109 § i beredskapslagen.

Finlands regering har 6.4.2020 utfärdat en förordning om temporära begränsningar av skyldigheten att ordna småbarnspedagogik samt undervisning och utbildning (191/2020). I förordningen föreskrivs i enlighet med regeringens riktlinje om temporära begränsningar av skyldigheten att ordna undervisning och utbildning till och med 13.5.2020.

Landskapsregeringen har 18.3.2020 och 9.4.2020 med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar beslutat att stänga ovanstående lokaler på Åland till och med 13.5.2020.

Finlands regering har med sitt principbeslut 30.4.2020 beslutat att förordningen om temporära begränsningar av skyldigheten att ordna småbarnspedagogik samt undervisning och utbildning inte längre förlängs efter 13.5.2020 och att spridningen av epidemin i samhället i fråga om småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen begränsas med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar. Enligt principbeslutet ska landskapsregeringen med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar fatta beslut genom vilka man strävar efter att trygga elevernas jämlika rätt till undervisning och samtidigt trygga elevernas och de i skolan arbetande vuxnas hälsosäkerhet.

I samband med Finlands regerings principbeslut gjordes bedömningen att lokalerna kan tas i bruk under förutsättningen att anvisningarna för detta ändamål av Institutet för hälsa och välfärd och undervisnings- och kulturministeriet följs då lokalerna används. Den praktiska ordnandet enligt anvisningarna ska göras genom att genomföra kommunens uppgift enligt 9 § i lagen om smittsamma sjukdomar i fråga om bekämpningsarbetet mot smittsamma sjukdomar.

Social- och hälsovårdsministeriet har 7.5.2020 i beslut VN/5772/2020 uppmanat landskapsregeringen att omedelbart inleda beredningen av nya åtgärder enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar samt fatta beslut som ställer nödvändiga begränsningar som behövs för att använda daghemmens och läroanstalternas lokaler för småbarnspedagogik och grundläggande utbildning till och med 13.6.2020.

Enligt 30 § 9 punkten i självstyrelselagen (1991:71) för Åland ska landskapsregeringen eller av någon annan myndighet som anges i landskapslag sköta de uppgifter som enligt lagstiftningen om bekämpning av smittsamma sjukdomar hos människor ankommer på riksmyndigheterna och kommunerna.

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms det att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs inom flera kommuners område. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 mom. får ett beslut enligt 1 mom. meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 1 § 1 mom. 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (FFS 146/2017) är en infektion som orsakas av en ny typ av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Världshälsoorganisationen WHO har klassificerat coronavirusepidemin som en pandemi 11.3.2020. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar viruset i första hand som droppsmitta när en person hostar eller nyser. Viruset kan även smitta vid beröring av ytor där det nyligen kommit luftvägssekret från en smittad person. Risken för smitta kvarstår i hela landet och i Finland förbereder man sig för en större epidemi. Epidemin framskrider i olika takt i olika delar av landet.

På grund av coronaviruset rådet det undantagsförhållanden i Finland. Smitta har konstaterats i alla landskap. Man känner inte längre till alla smittkedjor, men man försöker fortfarande spåra dem för att bromsa spridningen av epidemin. Begränsningarna av fysiska kontakter har troligtvis bromsat epidemin. Eftersom man inte testar alla personer med lindriga symtom eller symtomfria personer är det verkliga antalet smittade i Finland troligtvis dock större än antalet rapporterade fall. Detta beslut är nödvändigt för att fortsätta bromsa spridningen av sjukdomen.

Finlands regerings principbeslut som meddelades 30.4.2020 innehåller social- och hälsovårdsministeriets och Institutet för hälsa och välfärd epidemiologiska bedömning av avvecklandet av begränsningarna i fråga om småbarnspedagogiken och skolorna. Enligt bedömningen är de begränsningar som gäller småbarnspedagogik och undervisning vid läroanstalter för personer under 16 år inte längre nödvändiga i den utsträckning och på samma sätt som i samband med ibruktagandet av befogenheterna enligt beredskapslagen, eftersom man kraftigt har lyckats förhindra spridningen av epidemin. Internationella erfarenheter har därtill visat att barn inte är en betydande grupp för spridningen av epidemin och därför är det ur epidemiologisk synvinkel tryggt för både elever och personal att successivt och kontrollerat öppna skolorna.

I syfte att tillgodose grundläggande fri- och rättigheter och barnets bästa är det emellertid nödvändigt att de gällande begränsningsåtgärderna avvecklas på ett kontrollerat sätt så att de som ordnar småbarnspedagogik och undervisning följer anvisningarna om hygienarrangemang och andra arrangemang. Detta föreläggande är därför nödvändigt för att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom.

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med detta beslut. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande skada för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av denna anledning har landskapsregeringen med stöd av 28 § 2 mom. 4 punkten i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland inte ordnat något hörande i ärendet.

Tillämpade lagrum

Självstyrelselag (1991:71) för Åland 30 §

Lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016) 1, 8, 9 58 och 91 §§

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (FFS 146/2017) 1 och 5 §§

1 § i statsrådets förordning (FFS 69/2020) om ändring av 1 § i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017)

Förvaltningslag (2008:9) för landskapet Åland 28 §

Ändringssökande

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar och 25 § i självstyrelselagen får detta beslut överklagas genom besvär hos Högsta förvaltningsdomstolen. En besväransvisning är bifogad.

Övrigt

Beslutet delges genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende vid Ålands landskapsregering till och med den 19 juni 2020. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats på den elektroniska anslagstavlan på landskapsregeringens webbsida.

Lantråd   Veronica Thörnroos

Minister   Annette Holmberg-Jansson

BILAGA Anvisningar av Institutet för hälsa och välfärd samt undervisnings- och kulturministeriet till anordnare av undervisning och småbarnspedagogik under coronaepidemin, 11.5.2020

Besvärsanvisning

FÖR KÄNNEDOM

Kommuner och kommunalförbund på Åland
Utbildningsbyrån, Ålands landskapsregering, härst.
Ålands hälso- och sjukvård, info@ahs.ax
Ålands polismyndighet, registratur.aland@polisen.ax
Statens ämbetsverk på Åland, info@ambetsverket.fi
Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården,
kirjaamo@valvira.fi
Institutet för hälsa och välfärd, info@thl.fi
Social- och hälsovårdsministeriet, kirjaamo@stm.fi
Statsrådets kansli, registratorskontoret@vnk.fi
Heidi Kaila, Statsrådets kansli, heidi.kaila@vnk.fi
Janina Groop-Bondestam, Justitieministeriet,
janina.groop-bondestam@om.fi
Viveca Arrhenius, Social- och hälsovårdsministeriet,
viveca.arrhenius@stm.fi
Anne Kumpula, Social- och hälsovårdsministeriet,
anne.kumpula@stm.fi

Undervisnings-
och kultur-
ministeriet

Institutet för
hälsa och välfärd

Uppdaterad 11.5.2020

Anvisningar av Institutet för hälsa och välfärd samt undervisnings- och kulturministeriet till anordnare av undervisning och småbarnspedagogik under coronaepidemin

Lagliga grunder och befogenheter

Enligt § 8 i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) samordnar och övervakar regionförvaltningsverket bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område. Samkommunen för sjukvårdsdistriktet styr och stöder kommunerna och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården inom bekämpning av smittsamma sjukdomar, utvecklar regionalt diagnostiken och behandlingen av smittsamma sjukdomar och utreder epidemier tillsammans med kommunerna. Regionförvaltningsverket och samkommunerna för sjukvårdsdistriktet inom dess verksamhetsområde samarbetar för att bekämpa smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverket fattar de administrativa beslut som föreskrivs i denna lag genom att utnyttja den sakkunskap som finns i samkommunen för sjukvårdsdistriktet, i specialupptagningsområdet och vid Institutet för hälsa och välfärd.

Enligt § 9 i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) ska kommunerna inom sina områden organisera bekämpningen av smittsamma sjukdomar enligt denna lag som en del av folkhälsoarbetet på det sätt som föreskrivs i folkhälsolagen (66/1972), hälso- och sjukvårdslagen och i denna lag. Bekämpande av smittsamma sjukdomar omfattar i denna lag förebyggande, tidigt konstaterande och uppföljning av smittsamma sjukdomar, behövliga åtgärder för utredning eller bekämpning av epidemier samt undersökning, vård och medicinsk rehabilitering av den som insjuknat eller misstänks ha insjuknat i en smittsam sjukdom samt bekämpning av vårdrelaterade infektioner.

Syftet med anvisningarna

Syftet med dessa anvisningar är att stödja skolor och verksamhetsenheter inom småbarnspedagogiken i förverkligandet av en trygg skolgång eller småbarnspedagogik för barn och personal under coronaepidemin. Genom att följa anvisningarna minskar man smittrisen i samband med skolgången eller småbarnspedagogiken.

Anvisningar för en trygg skolgång och småbarnspedagogik

1. Undvik att komma till skolan eller till den småbarnspedagogiska verksamheten om du är sjuk

Coronaviruset orsakar luftvägsinfektion, symptomen kan vara bl.a. hosta, halsont, feber, andnöd, muskelkramp, magsymtom och huvudvärk (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar/sjukdomar-och-mikrober/virussjukdomar/coronaviruset-covid-19>). Inga barn eller vuxna ska komma till skolan eller till en småbarnspedagogisk verksamhet ifall hen har några som helst symptom som tyder på sjukdom. Ifall ett barn insjuknar under dagen flyttas barnet omedelbart till ett separat utrymme tillsammans med en vuxen för att vänta på föräldern. Den vuxna undviker närkontakt med den sjuka genom att hålla ett tillräckligt avstånd. Personer med symptom ska vara i kontakt med den egna hälsovårdscentralen och enligt de anvisningar man får söka sig till ett ställe där man kan göra ett coronavirustest.

2. Riskgrupper

Svåra fall av coronavirus är mycket sällsynta hos barn. Risken har inte heller ökat hos friska personer eller hos barn och unga vars underliggande sjukdomar är i rätt vårdbalans. Den behandlande läkaren bedömer ifall ett barn, eller barn vars familjemedlem har en allvarlig underliggande sjukdom eller som behöver regelbunden immunhämmande medicinering, kan återvända till skolan eller till småbarnspedagogiken. Till coronavirusets svåra riskgrupper hör de barn vars underliggande sjukdom i vilket fall som helst föranleder en ökad risk för allvarliga infektionssjukdomar.

3. Undvik fysisk kontakt

Coronaviruset sprids i första hand som droppsmitta (<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar/sjukdomar-och-mikrober/virussjukdomar/coronaviruset-covid-19>). I skolor och inom småbarnspedagogiken undviker man situationer där man är i direkt kontakt med andra. Kommunens bildningsväsen och den enhet vid kommunen som svarar för smittsamma sjukdomar ger vid behov närmare praktiska anvisningar om åtgärderna.

- Stora evenemang ordnas inte
- Andra personer än personalen vid skolan eller inom småbarnspedagogiken ska undvika att vistas på skolans eller den småbarnspedagogiska verksamhetens område. Varje enhet ska slå fast den praxis som passar bäst med tanke på den egna situationen och informera familjerna om dessa.
- Trots att man sköter hygien mer effektivt är det viktigt att se till att barnet i så hög grad som möjligt på samma sätt som tidigare får den närhet, trygghet och interaktion med en vuxen som barnet behöver.
- Personalmöten bör undvikas, till exempel ordnas lärarmöten i första hand på distans.
- Inom småbarnspedagogiken borde personalen i sitt arbete hålla sig till en och samma barngrupp
- Man kommer inte att ge anvisningar om säkerhetsavstånd mellan personer. Man behöver inte dela upp grupper, istället kan man genom utrymmesarrangemang skapa tillräckliga avstånd
- För att undvika smittspridning ska personalen i princip inte flytta från en enhet till en annan
- Verksamhet som sker i skolan eller inom småbarnspedagogiken är enligt lagen om sammankomster inte en allmän sammankomst eller ett publikenemang. Man tillämpar inte eventuella begränsningar för sammankomster inom verksamheten.
- Bestämmelser som gäller gruppstorlekar och personaldimensionering är i kraft enligt lagstiftningen som gäller småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen.

Ytterligare observationer som gäller skolor:

- Skolornas utrymmesplanering genomförs så att färre elever än vanligt befinner sig i ett utrymme samtidigt. Undervisningsutrymmen som står tomma (t.ex. inom andra stadiets läroanstalter) kan vid behov tas i bruk för detta ändamål.
- I lågstadiet hålls undervisningsgrupperna åtskilda under hela skoldagen. I högstadiet och i valbara ämnen kan undervisningsgrupperna ändras, ifall det inte går att förverkliga undervisningen på annat sätt.

- Ifall det i högstadiet är omöjligt att hålla isär undervisningsgrupperna satsar man på att hålla avstånd och strävar efter att sköta undervisningen i skift i mån av möjlighet.
- Skolbispisningen ordnas med den egna klassen eller gruppen, inte som gemensam bispisning i matsalen. Matsalen kan ändå användas i skift. Man sörjer för hygien under matlagningen, matutdelningen och medan man äter.

Arbetshälsoinstitutets anvisningar för arbetstagare:

<https://www.ttl.fi/sv/anvisningar-till-arbetstagare-for-att-forebygga-att-bli-smittad-av-det-nya-coronaviruset/>

4. En god hand- och hosthygien förebygger smitta

Coronaviruset sprids främst som droppsmitta

(<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar/sjukdomar-och-mikrober/virussjukdomar/coronaviruset-covid-19>). Då man sköter hand- och hosthygien på rätt sätt förebygger man smittspridning.

- Såväl barn som vuxna tvättar händerna då man kommer till skolan eller till den småbarnspedagogiska verksamheten, samt före man går hem. Därutöver tvättar man händerna före man äter, då man kommer in efter att ha varit utomhus samt alltid då man har nyst eller hostat eller om händerna är märkbart smutsiga. Händerna torkas engångspappershanddukar.
- Ifall det inte finns möjligheter att tvätta händerna används handdesinfektionsmedel. Handdesinfektionsmedlet ska finnas lätt till hands. En vuxen ska övervara då ett barn använder medlet.
- Då man nyser eller hostar täcker man munnen med en engångsnäsduk, som man efteråt kastar bort. Ifall man inte har tillgång till en näsduk nyser eller hostar man i armvecket. Sedan tvättar man händerna.
- Det rekommenderas i princip inte att man använder skyddsmask i skolan eller inom småbarnspedagogiken, men den som vill kan använda skyddsmask med beaktande av bifogade instruktioner.

<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/sjukdomar-och-bekampning/anvisningar-for-forebyggande-och-bekampning-av-infektioner/allmanna-hygienregler>

<https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/anvisningar-om-coronaviruset-till-medborgare/anvandning-av-ansiktsmask-av-tyg-under-coronaviruspandemin>

<https://www.ttl.fi/sv/information-om-hemmagjorda-ansiktsmasker/>

5. Städning

Coronaviruset sprider sig främst med droppsmitta då en sjuk person hostar eller nyser. Det är möjligt att viruset också smittar genom beröring. Coronaviruset klarar sig inte länge i luften eller på ytor i varierande temperaturer. Man har inte kunnat konstatera smittspridning genom föremål. Vid städning används ett svagt basiskt allmäntvättmedel. I sanitetsutrymmen kan man effektivisera städningen genom att använda desinfektionsmedel. Följ Arbetshälsoinstitutets städanvisningar.

- Torka av beröringsytor så som dörrhandtag, armstöd, pulpeter och bord, strömavbrytare och kranar minst en gång per dag, helst två gången per dag.
- Undvik användning av arbetsredskap som är i gemensamt bruk, som t.ex. tangentbord, tabletter eller pysseltillbehör (saxar m.m.) eller rengör efter varje användare
- Tills vidare bör man inte ta med egna leksaker till småbarnspedagogiken.

<https://www.ttl.fi/sv/stadanvisningar-for-att-forebygga-smitta-av-covid-19>

6. Ifall man konstaterar coronasmitta i skolan eller inom småbarnspedagogiken

Det är kommunens eller den läkare vid sjukvårdsdistriktet som svarar för smittsamma sjukdomar som utreder smittkedjor. Ifall coronasmitta konstateras i skolan eller inom småbarnspedagogiken utreds ifall personen blivit exponerad, de exponerade bör spåras och försättas i karantän i 14 dagar.

En person som smittats av coronaviruset bör hålla sig borta från skolan eller småbarnspedagogiken minst 14 dygn från att symptomen började, men vid behov längre så att hen varit symptomfri minst två dygn innan hen återvänder till skolan eller till den småbarnspedagogiska verksamheten.

BESVÄRSANVISNING

Besvärsmyndighet

Den som är missnöjd med detta beslut kan söka ändring i det hos högsta förvaltningsdomstolen genom skriftliga besvär. Besvär kan anföras av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel beslutet direkt påverkar.

Besvärstid

Besvär ska anföras skriftligt inom 30 dagar från att beslutet har delgivits. Närmare information om hur besvärstiden beräknas finns på omstående sida.

Besvärsskriftens innehåll

I besvärsskriften ska uppges:

- ändringssökandens namn och kontaktuppgifter, inklusive uppgifter om hemkommun samt postadress och eventuell annan adress till vilken handlingar som hänför sig till ärendet kan sändas
- det beslut i vilket ändring söks
- redogörelse över till vilka delar ändring söks i beslutet, vilka ändringar som yrkas samt grunderna för yrkandena.

Om ändringssökandens talan förs av dennes lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har uppgjort besvären, ska i besvärsskriften även uppges namn och hemkommun för denna person. Ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet ska underteckna besvärsskriften.

Bilagor till besvärsskriften

Till besvärsskriften ska fogas:

- det överklagade beslutet, i original eller som kopia,
- intyg över vilken dag beslutet har delgivits eller annan utredning över när besvärstiden har börjat,
- de handlingar som ändringssökanden åberopar till stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till landskapsregeringen och
- fullmakt för eventuellt ombud, om ombudet inte är en advokat eller ett offentligt rättsbiträde.

Inlämning av besvärsskriften

Besvärsskriften ska inom besvärstiden lämnas till högsta förvaltningsdomstolen på adressen Högsta förvaltningsdomstolen, PB 180, 00131 HELSINGFORS, eller elektroniskt på adressen korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi. Besvärsförfarandet kan även i sin helhet skötas elektroniskt via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst, se närmare information om e-tjänsten på adressen www.regeringen.ax/besvar

Avgifter

Rättegångsavgiften till högsta förvaltningsdomstolen är 510 euro. I lagen om domstolsavgifter (FFS 1455/2015) finns bestämmelser om de fall då avgift inte tas ut. Närmare upplysningar om avgifterna lämnas av högsta förvaltningsdomstolen.

Närmare information om hur besvärstiden beräknas

Besvärsskriften ska inlämnas inom 30 dagar från datumet då mottagaren fått del av beslutet. Då besvärstiden beräknas ska den dag då delgivningen sker inte medräknas. Om den sista dagen av besvärstiden är en helgdag, självständighetsdag, första maj, julafton, midsommarafton eller helgfri lördag fortsätter besvärstiden också följande vardag.

Dagen för delgivningen beräknas på följande sätt:

- Offentlig delgivning – Om beslutet har delgivits via offentlig delgivning anses mottagaren ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att beslutet publicerades på myndighetens elektroniska anslagstavla.
- Vanlig delgivning – Om beslutet har postats som vanligt brev anses mottagaren ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter det att brevet avsändes, om inte något annat visas.
- Bevislig delgivning – Om beslutet har sänts per post mot mottagningsbevis, framgår datumet för då mottagaren fått del av beslutet av mottagningsbeviset. Om beslutet har överlämnats till mottagaren eller dennes lagliga företrädare eller ombud framgår dagen då mottagaren fått del av beslutet av det skriftliga bevis som upprättats över delgivningen.
- Mellanhandsdelgivning – Om beslutet inte har lämnats direkt till mottagaren eller dennes lagliga företrädare eller ombud anses mottagaren ha fått del av beslutet den tredje dagen efter den dag som framgår av delgivningsbeviset.
- Vanlig elektronisk delgivning – Om beslutet delgivits som ett elektroniskt meddelande anses mottagaren ha fått del av beslutet den tredje dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas.
- Bevislig elektronisk delgivning – Om beslutet har delgivits bevisligen genom ett elektroniskt meddelande anses mottagaren ha fått del av beslutet när det har hämtats från den länk som myndigheten anvisat.

Besvärsskriften ska vara inlämnad till högsta förvaltningsdomstolen senast kl. 16.15 på besvärstidens sista dag. Denna tidsfrist gäller även besvär som skickas via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst eller per e-post.